

[Bomholt.]

har Adgang til Ungdomsskolen, det vil sige, at Tallet mer end fordobles. Saa vidt jeg kan skønne, vil Tallet, naar Gymnasieelever, Handelsmedhjælpere, Elever i de tekniske Skoler m. v. fraregnes, ligge nærmere ved 150 000, halvandet hundrede Tusind! At skabe en Skoleform eller en Række Skoleformer for disse mange unge er en pædagogisk Opgave af overordentlig Rækkevidde og Betydning, maaske den største pædagogiske Opgave, der kan stilles vor Generation.

Det er en Kendsgerning, at relativt færre og færre unge faar Adgang til en faglig Uddannelse i Haandværk og Handel, og det skyldes ikke Lærlingeloven, saa lidt som noget andet Papir, der er belastet med Tryksværte, det skyldes den industrielle Udvikling. De gode gamle Værksteder med de Lærepladser, der giver en alsidig Uddannelse, viger for Storindustriens Maskiner med tilhørende Specialarbejdere. En Stikprøveundersøgelse i 7 af vore Købstæder viser, at kun 25 pCt. af de unge søger de tekniske Skoler og Handelsskolerne.

Et stigende Tal af de unge maa tilbringe nogle Aar som Bybude eller Fabriksdrænge, de arbejder nogle Aar i et Blindgaderhverv, i et interimistisk Erhverv, og de fleste af dem ender i den store Arbejdsmandsgruppe. De har noget højere Lønninger end Lærlingene og dermed lettere Adgang til Underholdning og Forlystelser. Deres Arbejde forbinder sig ikke umiddelbart med et Fremtidsmaal, og dermed opstaar der en Række karaktermæssige Vanskeligheder.

Vi kan ikke lade denne Ungdom gaa for Lud og koldt Vand, vi maa have den ind i vort Menneskesamfund, saa de unge føler sig som medansvarlige og Medarbejdere. Det er min Tro, at man kan finde Vej til en almen teknisk Undervisning, der vil interessere de unge og bidrage til, at deres intellektuelle Griberedskaber holdes i Orden. Det hedder sig nok, at Arbejdsmandsforbundet er et Forbund for ufaglærte; i Virkeligheden omfatter det en Række Fagomraader med Specialarbejdere, og hver enkelt Gruppe har Brug for teknisk Kunnen og Træning. Det er derfor et Tidens Tegn, at Arbejds mændene i Samarbejde med Arbejdsgiverne har startet nogle arbejdstekniske Skoler. Det er rigtigt, naar Betænkningen karakteriserer de Ungdomsskoler, der nu skal rejses, som Forskoler til arbejdstekniske Skoler. De Pædagoger, der skal arbejde med Problemerne, maa have Øje for denne Sammenhæng.

Vi har Grund til snarest at gaa i Gang med Opgaven. De foretagne Undersøgelser viser, at mere end Halvdelen af de unge, ca. $\frac{3}{5}$, overhovedet ingen Undervisning faar efter det 14de Aar. Det er sløjt i Byerne og endnu sløjere i Landkommunerne, selv om der her og der kan være Lyspunkter, som f. Eks. i Undervisningsministerens egen Kommune. I de undersøgte Landkommuner var der 53,8 pCt. unge i 18 Aars Alderen, som ikke havde modtaget videregaaende Undervisning, og værst var Situationen for Landbrugsmedhjælpere: 61,1 pCt. og for Husassistenter: 63,5 pCt. Baade i By og paa Land kommer Husassistenterne til sidst. Selv om det maa erindres, at adskillige senere søger til Højskoler og Landbrugsskoler o. lign., er Billedet dog meget mørkt og viser, at vi ikke har bragt det saa forfærdeligt vidt endnu.

I den senere Tid, det vil jeg gerne tilføje, er Sindene blevet opskræmt ved Meddelelser om den heftig tiltagende Ungdomskriminalitet. De unge har faaet den saa højt lovpriste Frihed til at gaa i Hundene. Jeg mener ikke, at man skal gennemføre en Ungdomsskole for at modvirke den tiltagende Kriminalisering af Ungdommen, i hvert Fald ikke som central Opgave. En Ungdomsskole har et videre Sigte fremover og er andet og mere end en præventiv Foranstaltning. Men det er paa den anden Side ikke udelukket, at lidt Skolegang kan give et karaktermæssigt Plus ved at styrke de mere alvorlige Interesser.

Skal Skolen nu være obligatorisk eller ej? Det kan ikke nægtes, at Fortidens noget forældede Problemstillinger stadig gør deres Indflydelse gældende, saa at det aabenbart er vanskeligt at føre en Debat med klare realistiske Argumenter. Man taler ikke om den tvungne Folkeskole, men derimod om den tvungne Ungdomsskole, skønt Tvungen i begge Tilfælde er lige vel motiveret. Spørgsmaalet er, om vi skal have en fællesfolkelig Løsning eller ej. Skal det være en Opgave for hele den danske Ungdom eller kun for spredte Dele af den? Det er mit Indtryk, at Tiden paa mange Omraader stiler imod fællesfolkelige Løsninger.

Jeg og mit Parti er Tilhængere af en fællesfolkelig Ordning, og jeg skal — uden Brod til nogen Side, uden i og for sig at opfordre til Polemik — motivere hvorfor.

For det første: Folkeskolen kan ikke staa alene. Hvis ikke de Færdigheder, der er oparbejdet i Folkeskolen, og den Viden, der er tilegnet, skal gaa tabt igen, maa der fortsættes med et nogenlunde konstant intellektuelt Arbejde. En Tid med Stil-